

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 139/02-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť J. P. a M. P., bytom P., zastúpených advokátom JUDr. T. S., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a pre namietané porušenie ich základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 173/99-291 z 26. januára 2000, ako aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 81/2000-306 z 27. marca 2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. a M. P. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2002 doručená sťažnosť J. P. a M. P., bytom P. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. T. S., Advokátska kancelária, K.

Sťažovatelia uviedli, že 20. mája 2002 bol ich právnenému zástupcovi doručený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Cdo 81/2000-306 z 27. marca 2002, ktorým zamietol ich dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 173/99-291 z 26. januára 2000. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 14 C 104/93-266 zo 14. decembra 1998, ktorým Okresný súd Prešov vyhovel žalobe sťažovateľov, tak, že žalobu zamietol a zaviazal žalobcov (sťažovateľov) zaplatiť žalovanej (obci D.) náhradu trov konania.

Sťažovatelia sa svojou žalobou domáhali, aby Okresný súd uložil žalovanej obci D. povinnosť v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku zriadiť prístupovú komunikáciu a vystavať miestnu komunikáciu k ich rodinnému domu na parcele č. 871/2 v katastrálnom území D.

Svoj žalobný návrh opierali o ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 1 a 3 písm. e) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ako aj o § 2 ods. 3 druhú vetu, § 3 ods. 6, § 3d ods. 2 a ods. 4 písm. b) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov platnom a účinnom ku dňu podania žaloby.

Okresný súd Prešov žalobe vyhovel a uložil obci D. povinnosť v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku zriadiť prístupovú komunikáciu a vystavať miestnu komunikáciu k rodinnému domu žalobcov. Odvolací súd na základe odvolania podaného žalovaným napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 173/99-291 z 26. januára 2000 podali sťažovatelia dovolanie na najvyšší súd, ktorý však rozsudkom č. k. 3 Cdo 81/2000-306 z 27. marca 2002 dovolanie zamietol.

Sťažovatelia namietali, že všeobecné súdy im v rozpore s čl. 20 ods. 1 (druhou vetou) a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy neposkytli ochranu ich vlastníckych práv len preto, že povinným subjektom má byť obec D., ktorá im v dôsledku nesplnenia si svojej zákonnej povinnosti a nečinnosti nielen spôsobila škodu, ale spôsobila aj hrozbu „totálnej škody“ spočívajúcej v tom, že pre nemožnosť dom užívať budú nútení ho zbúrať, čím prídu o celoživotné úspory investované do stavby a vzniknú im ďalšie náklady („na zbúranie“).

Uviedli, že sa domáhali ochrany na všeobecných súdoch podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože im hrozí veľká škoda, a práve túto ochranu im aj najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí odmietol.

Sťažovatelia ďalej namietali: *„Sme ako vlastníci domu a pozemku pod ním diskriminovaní vo vzťahu ku všetkým ostatným vlastníkom rodinných domov vystavaných na základe stavebného povolenia, len preto, že štát, ktorý nám poskytol pozemok a cez svoj stavebný orgán nám vydal riadne stavebné povolenie, cez súdy nám nepriznáva ochranu vlastníckeho práva, neumožní vlastníť a užívať postavený rodinný dom len preto, že prevodom vlastníctvo štátu k pozemkom, na ktorých bol nezmeneným územným plánom až do vystavania domu zabezpečený aj prístup k nášmu pozemku a domu do vlastníctva obce D., táto obec v rozpore so zákonom svojvoľne zrušila aj tento jediný prístup v záujme dvoch vlastníkov, poslancov v obecnom zastupiteľstve. Je nesporné, že takýmto postupom obce a všeobecného súdu sme totálne obmedzovaní vo vlastníckom práve k domu a pozemku a to bez verejného záujmu a už vôbec nie na základe zákona, práve naopak, protiprávne, bez náhrady. Niet žiadneho právneho predpisu, ktorý by umožňoval takto obmedzovať, znevýhodňovať vlastníka domu, legálne postaveného v súlade so zákonom.*

V rozpore s čl. 47 ods. 3 Ústavy SR podľa ktorého „Všetci účastníci sú si v konaní na súde rovní“ sme napadnutým rozsudkom diskriminovaní len preto, že na druhej strane je obec, ktorej podľa názoru všeobecného súdu nemožno nič uložiť, žiadnu povinnosť.

Napadnutý rozsudok NS SR je pre nás navyše aj nepochopiteľný, ak taký orgán, akým je najvyšší súd, si neuvedomuje rozdiel medzi zriadením prístupu (zo spoločenských, obecných záujmov bud' vykúpenie potrebnej malej časti pozemkov na prístup, alebo podnet

na vyvlastňovacieho konanie z týchto dôvodov verejnoprospešnej stavby, prípadne na zriadenie vecného bremena) a medzi výstavbou miestnej komunikácie, postup výstavby ktorej nadbytočne popisuje. Podľa § 417 ods. 2 Obč. zák. súd má možnosť uložiť komukoľvek, teda aj štátu aj obci, vykonať aj konkrétnu aktívnu povinnosť, ktorou by sa zabránilo vzniku hroziacej škody. Hovorí o časovej súvislosti možnosti uložiť takéto opatrenie, bez bližšieho zdôvodnenia, čo nás veľmi prekvapuje. Doposiaľ hrozba škody (nutnosť zbúrať novopostavený dom) trvá. Konanie sa viedlo na všeobecných súdoch od roku 1993, ak prvostupňový súd naposledy rozhodol 14. 12. 1998, odvolací KS v Prešove rozhodol o odvolaní 26. 1. 2000 a viac ako 2 roky trvalo NS SR (rozhodol 27. 3. 2002) na rozhodnutie o dovolaní, aj to len po telefonických urgenciách sťažovateľov u predsedu NS SR, s výsledkom, ktorý sám osobe hovorí v dôvodoch napadnutého rozsudku.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2002 č. k. 3 Cdo 81/2000-306 (tiež rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 1. 2000 č. k. 2 Co 173/99-291), boli porušené základné práva sťažovateľov upravené v čl. 20 ods. 1 veta druhá, čl. 20 ods. 4 čl. 12 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2002 č. k. 3 Cdo 81/2000-306 a Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 1. 2000 č. k. 2 Co 173/99-291 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Priznáva sťažovateľom náhradu nemajetkovej ujmy vo finančnom zadostučinení v sume 1.000.000,-Sk.“

Sťažovatelia v sťažnosti taktiež poznamenali, že sa domáhali svojich práv proti postupu obce D. podnetom aj na ústavnom súde, ktorý uznesením sp. zn. I. ÚS 47/99 z 22. júla 1999 ich podnet odmietol pre svoju nepríslušnosť na konanie vo veci v podstate z dôvodov, že ochrana vlastníckych práv má byť poskytnutá sťažovateľom všeobecnými súdmi, pred ktorými beží konanie, ktoré ešte nebolo právoplatne skončené, preto v tomto štádiu rozhodovania na všeobecnom súde nie je možné súčasne uplatniť ochranu aj na ústavnom súde.

Všeobecné súdy im však zákonnú ochranu v konečnom dôsledku neposkytli.

Taktiež poukázali na skutočnosť, že žiadosťou zo 14. októbra 1996 opätovne požiadali Obecné zastupiteľstvo obce D. o splnenie si povinnosti obce podľa § 4 ods. 3 písm. e) zákona o obecnom zriadení (t. j. o vybudovanie miestnej komunikácie k ich domu). Obecné zastupiteľstvo obce D. vzalo uznesením č. 63/96 zo 16. októbra 1996 žiadosť na vedomie a odporučilo sťažovateľom rokovať s vlastníkmi pozemkov, cez ktoré by mala prístupová cesta prechádzať. Toto uznesenie bolo na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľov predmetom konania na ústavnom súde, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. I. ÚS 63/97 z 8. októbra 1997 s odôvodnením, že napadnuté uznesenie obecného zastupiteľstva č. 63/96 zo 16. októbra 1996 nie je rozhodnutím, ktoré by rušilo alebo menilo tie ústavné práva sťažovateľov, ktoré sa namietali. No aj v tomto uznesení ústavný súd v poslednom odseku uvádza, že „týmto rozhodnutím ústavného súdu nie je dotknutá povinnosť obce D. zabezpečiť výstavbu prístupovej komunikácie (cesty) k domu sťažovateľov tak, ako na to poukázali aj správne orgány a všeobecné súdy vo svojich rozhodnutiach. Okrem toho táto povinnosť vyplýva obci priamo zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov“.

II.

Na základe listinných dôkazov predložených samotnými sťažovateľmi v uvedenej veci zistil ústavný súd tento skutkový stav:

Sťažovatelia sa žalobou z 5. mája 1993, ktorej petit so súhlasom súdu viackrát zmenili, domáhali na Okresnom súde Prešov rozhodnutia, ktorým by uložil žalovanej obci D. povinnosť zriadiť prístupovú komunikáciu k novostavbe ich rodinného domu postavenej na parcele č. 871/2 v katastrálnom území D.

Vykonaným dokazovaním Okresný súd Prešov zistil, že žalobcom (sťažovateľom) bol rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru v P., finančného odboru, z 3. októbra 1989 pridelený do osobného užívania pozemok EN 871/2 o výmere 596 m².

Bývalý Miestny národný výbor v D. uzavrel 4. októbra 1989 so žalobcami dohodu o zriadení práva osobného užívania uvedenej parcely a rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru v P. z 9. novembra 1989 bolo žalobcom vydané stavebné povolenie na výstavbu rodinného domu na spomenutom pozemku.

V čase, keď žalobcovia začali s výstavbou rodinného domu, plánovalo sa v príslušnej lokalite s výstavbou viacerých rodinných domov. Parcela EN 871/2 bola vytvorená z parcely EN 871 a parcely EN 863. Pre účely výstavby rodinných domov a prístupovej cesty k týmto domom sa viedlo vyvlastňovacie konanie.

Bývalý Okresný národný výbor v P. v rozhodnutí z 5. júna 1989 vyvlastnil jednotlivým vlastníkom nehnuteľnosti potrebné na výstavbu rodinného domu a prístupovej cesty. Vyvlastňovacie konanie sa viedlo pod číslom výstavby 710/1989.

Aj keď nehnuteľnosti boli takto vyvlastnené, Obecný úrad v D. nepristúpil k realizácii prístupovej cesty k rodinným domom. Cesta bola územným plánom riadne schválená a odsúhlasená.

Obec D. (žalovaná) uzatvorila 5. októbra 1993 a 14. októbra 1993 kúpno predajné zmluvy o odpredaji nehnuteľností – parcely 850/3, parcely 863/93 a parcely 862/2, ktoré boli pôvodne vyvlastnené pre účely výstavby prístupovej komunikácie, a to vyvlastňovacím rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru v P., odboru výstavby a územného plánovania, pod číslom výstavby 710/1989-Sa z 5. júna 1989 na základe územnoplánovacej dokumentácie pre obec D. schválenej 27. decembra 1985 radou bývalého Okresného národného výboru pod číslom 341/85.

Z tohto dôvodu žalobcovia nemôžu od roku 1992 užívať svoj rodinný dom, pretože im nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie z dôvodu, že doposiaľ nebola zrealizovaná prístupová komunikácia a napojenie novostavby na sieť technickej infraštruktúry.

Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel Okresný súd Prešov k záveru, že žalobcovia (sťažovatelia) nemôžu získať kolaudačné rozhodnutie a v dôsledku toho ani užívať dom, ktorý postavili na pozemku, ku ktorému nadobudli vlastnícke právo, pričom stavba bola postavená v súlade s územným plánom (neskôr došlo k jeho zmene) a s územným rozhodnutím podľa právoplatného stavebného povolenia, a to len preto, že obec si nespĺnila svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovení § 4 ods. 1 a ods. 3 písm. e) zákona o obecnom zriadení, ako aj § 2 ods. 3, druhej vety, § 3 ods. 6 a § 3d ods. 2 a ods. 4 písm. b) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

V dôsledku takto dlhodobo pretrvávajúceho stavu žalobcom nielen narastá škoda (nemôžu dom skolaudovať a užívať, musia platiť celé nájomné a daň zo stavebného pozemku, dom stráca na hodnote), ale im hrozí vážna škoda (dom bude neužívateľný, budú ho musieť zbúrať, stratia celé investície z celoživotných úspor), a teda v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka majú nárok na ochranu voči každému, teda aj voči obci D. Z tohto dôvodu žalobe ako dôvodnej vyhovel.

Na základe včas podaného odvolania žalovanej obce D. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Podľa jeho právneho názoru môže každý konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá (čl. 2 ods. 3 ústavy). Povinnosti možno ukladať len na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd (čl. 13 ods. 1 ústavy).

Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva (§ 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku).

Zo žiadneho všeobecne záväzného predpisu však nevyplýva povinnosť požadovaná žalobcami (sťažovateľmi), ktorú by súd mohol uložiť žalovanej. Pokiaľ prvostupňový súd poukazoval na všeobecne záväzné predpisy, tieto podľa názoru odvolacieho súdu upravujú

pôsobnosť žalovanej obce, nie však jej povinnosť v zmysle § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovatelia napadli rozsudok odvolacieho súdu dovolaním zo 7. marca 2000. Najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom č. k. 3 Cdo 81/2000-306 z 27. marca 2002 dovolanie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol: „Predmetom dovolacieho konania – tak, ako tomu bolo aj v konaní pred súdom prvého i druhého stupňa – bolo riešenie skutkovej, ale najmä právnej otázky, či vlastníkovi novostavby prislúcha žaloba o zriadenie miestnej (prístupovej) komunikácie k postavenému rodinnému domu v prípade, že tak obec neurobila dobrovoľne, v dôsledku čoho je užívanie rodinného domu vlastníkovi znemožnené a hrozí mu ďalšia škoda – znehodnotením tohto domu.

Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby bolo rozhodnuté o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva (§ 80 písm. b) O. s. p.), a o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c) O. s. p.).

Žalobcovia sa domáhali práva na súdnu ochranu svojho ohrozeného (porušeného) vlastníckeho práva k novovybudovanému rodinnému domu formou vydania konštitutívneho rozhodnutia, s ktorým by bol spojený vznik vymáhateľnej povinnosti pre žalovanú obec, vybudovať pre nich miestnu komunikáciu k tomuto rodinnému domu, ale neuvedomujúc si, že takéto konštitutívne rozhodnutie môže byť vydané len vtedy, ak predpisy hmotného práva jeho vydanie vyžadujú pre majúce sa nastať žiadané právne účinky a ak je pre to daná právomoc súdu.

V tejto súvislosti treba hneď na úvod konštatovať, že žiadne súdne rozhodnutie vydané podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku nemá priamy (záväzný) vplyv na stavebnoprávne vzťahy, preto ani rozhodnutie súdu o vyslovení povinnosti obce vybudovať miestnu komunikáciu pre žalobcov nemôže založiť pre účastníkov konania také práva a povinnosti, ktoré by bolo možné potom aj vynucovať v exekučnom konaní. (...) Miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupové a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych

komunikácií. Siete miestnych komunikácií sa budujú a udržiavajú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou tak, aby uľahčili osídlenie a vyhovovali potrebám miestnej dopravy, prípadne poľnohospodárskej dopravy, a ak to vyžadujú všeobecné záujmy, aj potrebám diaľkovej dopravy a potrebám obrany štátu (§ 4b cestného zákona). Miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí (§ 3d ods. 3 cit. zákona). Plánovanie, prípravu a výstavbu ciest vo vlastníctve obcí a miestnych komunikácií zabezpečujú obce (§ 2 ods. 3 cestného zákona).

Na začatie stavby diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie a na ich zmeny je potrebné stavebné povolenie, ktoré vydáva špeciálny stavebný úrad podľa osobitných predpisov (§ 120 zákona č. 50/1976 Zb.). Pri vydávaní stavebného povolenia treba zabezpečiť ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu (najmä ornej pôdy), lesného fondu, nerastného bohatstva, životného prostredia, ako aj ochranu ostatných všeobecných záujmov, pokiaľ budú stavbou dotknuté (§ 16 cestného zákona). O vyvlastnení nehnuteľností alebo práv k nehnuteľnostiam pre účely stavby miestnych komunikácií, platia ustanovenia zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a vykonávacích predpisov k nemu vydaných (§ 17 cit. zákona). Ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa cestného zákona všeobecné predpisy o správnom konaní (§ 23 cestného zákona).

Z citovaných zákonných ustanovení cestného zákona vyplýva, že všetky naznačené otázky plánovania, výstavby a užívania miestnych komunikácií, nie sú inštitútom súkromného práva, ale ide o verejnoprávne oprávnenia, ktoré nemožno zakladať, meniť alebo rušiť na základe jednostranných alebo dvojstranných úkonov subjektov práva. V občianskom súdnom konaní nemožno teda prejednávať a rozhodovať veci upravené zákonom o pozemných komunikáciách, ktoré podľa § 23 tohto zákona majú byť prejednané v konaní, vykonanom podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, alebo zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), v znení neskorších predpisov; nebolo teda možné vydať rozhodnutie o tom, že žalovaná obec je povinná „zriadiť prístupovú komunikáciu a vystavať miestnu komunikáciu k rodinnému domu žalobcov“, a to ani podľa ustanovenia § 417 ods. 2 Obč. zákonníka.

Podľa ust. § 417 ods. 2 Obč. zák. ak ide o vážne ohrozenie, má ohrozený právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenia na odstránenie hrozacej škody.

V prípade vážneho ohrozenia škodou teda priznáva Občiansky zákonník v rámci prevenčných povinností ohrozenému právo domáhať sa návrhom na začatie konania na súde, aby ohrozovateľovi bola uložená povinnosť vykonať určité vhodné opatrenia na odvrátenie hroziacej škody; opatrenie môže spočívať v povinnosti ako zdržania sa určitého konania či určitej činnosti (povinnosť pasívna), tak priamo v určitom konaní či výkone, ktorým by hrozba vzniknutej škody bola odvrátená (povinnosť aktívna). Časová súvislosť medzi hrozbou vzniknutej škody a opatrením na jej odvrátenie vyžaduje, aby súd také opatrenie uložil v danom časovom horizonte. Ohrození žalobcovia sa však nemôžu podľa tohto ustanovenia domáhať na súde ochrany proti namietanej pasivite ohľadne takej stavebnej činnosti, na ktorú je žalovaná obec oprávnená len po jej povolení rozhodnutím vydaným v stavebnoprávnom konaní.

Aj z uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne. Preto nezostalo, než dovolanie žalobcov zamietnuť (§ 243b ods. 1 O. s. p.).“

III.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy všeobecné súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu napádajú tak rozhodnutie odvolacieho, ako aj dovolacieho súdu. V petite sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd zrušil obe spomínané rozhodnutia.

Z konkrétnych okolností uvedeného prípadu, ako aj z tvrdení a listinných dôkazov, ktoré ku sťažnosti sťažovatelia pripojili, však vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu – rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 173/99-291 z 26. januára 2000 mohli napadnúť dovolaním (v zmysle § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), čo 7. marca 2000 aj využili. Najvyšší súd vo svojom rozsudku o dovolaní č. k. 3 Cdo 81/2000-306 z 27. marca 2002 uviedol, že dovolanie je prípustné, a meritórne o ňom rozhodol. Ochrana základných práv a slobôd sťažovateľov pred nimi namietaným zásahom, ku ktorému malo dôjsť prostredníctvom právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 173/99-291 z 26. januára 2000, preto patrí do právomoci všeobecného súdu, v danom prípade najvyššieho súdu, ktorý o ochrane týchto práv a slobôd aj rozhodol, a nie do právomoci ústavného súdu.

V tejto súvislosti z hľadiska ochrany ústavnosti prichádza teda do úvahy iba prípadné preskúmanie rozhodnutia dovolacieho súdu ústavným súdom s tým, že v dovolacom konaní majú sťažovatelia možnosť dosiahnuť zrušenie právoplatných rozhodnutí súdov nižších stupňov.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľov vyplýva, že porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sa mal najvyšší súd dopustiť tým, že ich dovolanie zo 7. marca 2000 zamietol ako neopodstatnené a rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdil ako správne.

Sťažovatelia teda namietajú nesprávnosť právneho názoru najvyššieho súdu, ktorý vyslovil vo svojom rozsudku č. k. 3 Cdo 81/2000-360 z 27. marca 2002.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01a I. ÚS 13/00).

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 81/2000-360 z 27. marca 2002 dospel ústavný súd k názoru, že právny záver najvyššieho súdu v predmetnej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, a preto nie je daná ani právomoc ústavného súdu na jeho preskúmavanie a prípadné nahradenie právnym názorom ústavného súdu v danej veci.

Na základe vyššie uvedeného ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2002

